

Hristo Mishkov: "Mensen vernietigen de levenskracht in zichzelf."

// Mijn vader zei dat als ik dit in het echte leven zou doen, ik naar de gevangenis zou gaan //

Van beurshandelaar tot monnik

Hristo Mishkov werd in 2008 wereldberoemd. Nog voor de wereldwijde crisis uitbrak, verruilde hij radicaal zijn uiterst lucratieve loopbaan als beurshandelaar aan de Nasdaq in New York voor een bestaan als monnik in zijn geboorteland Bulgarije. New Financial Magazine zocht hem op in het Tsarnogorskiva klooster in het dorp Gigintsi. Ook in zijn geloof blijkt Mishkov – die door het leven gaat als monnik Nikanor – er radicale denkbeelden op na te houden.

Vader Nikanor geeft al lang geen interviews meer over zijn vorig leven als beurshandelaar. Gezien onze doelstellingen en missie wil hij voor New Financial Magazine een uitzondering maken, op voorwaarde dat we ook aandacht besteden aan het klooster zelf. Als we hem aantreffen in het fraai gelegen klooster even ten noordwesten van Sofia begint hij dan ook direct vol trots te vertellen over de geschiedenis van het klooster, dat hij met zijn rijkdom grotendeels heeft kunnen laten restaureren. “Volgens verschillende bronnen is het klooster in de twaalfde eeuw gesticht aan de voet van de berg Tumba. Archeologische opgravingen hebben de fundamenten blootgelegd van een vleugel en een ronde toren. Het Gigintsi klooster was een van de weinige Bulgaarse kloosters die niet werden verwoest tijdens de Ottomaanse invasie in de middeleeuwen, maar juist uitgroeide tot een spiritueel en educatief centrum. In de zestiende eeuw werd er een school in gevestigd. In de eerste helft van de achttiende eeuw werd het klooster verbrand door de Turken. Daarna volgde een periode van wederopbouw op een andere plek. Een aantal Hilendarski monniken had in die

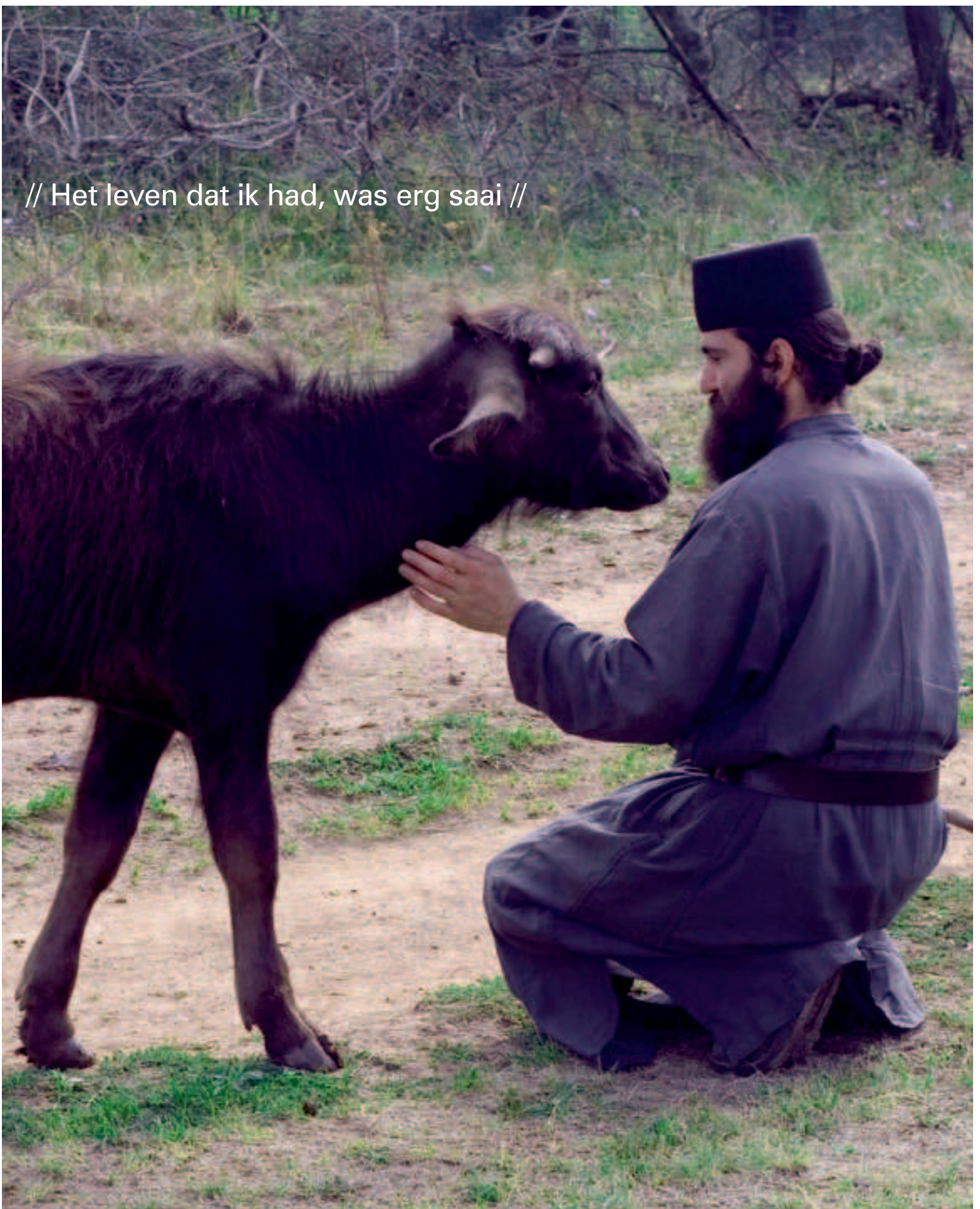
tijd een geneeskrachtige bron gevonden en besloten het klooster opnieuw op deze plek op te bouwen. Met de hulp van de lokale gemeenschap werden de huidige kerk en de bijgebouwen gebouwd. In 1937 waren de laatste monniken uit het klooster vertrokken en stond het leeg. Tijdens de Tweede Oorlog werd het geconfisqueerd door het leger; het diende als verblijf voor agenten en voormalige ministers.

“Na de oorlog werd het gebouw korte tijd als schoolkamp gebruikt en in de jaren zestig namen fokkers er hun intrek. Zij hebben het klooster letterlijk uitgewoond. In de kamers verbleven koeien, geiten, schapen en varkens. In deze periode verdwenen veel kostbaarheden, zoals boeken, zilveren zwaarden, symbolen en heilige relikwieën. In 1998 nam een aantal geestelijken er hun intrek. Zij begonnen langzamerhand met het herstel van het klooster. De broederschap is daarbij afhankelijk van donaties van bedrijven. De monniken voorzien in hun eigen levensonderhoud en zorgen bovendien voor extra inkomsten voor het herstel, onder meer door landbouw en bijenteelt. Het complex bestaat uit vier grote gebouwen en één kleinere. De heilige bron, die genezing schenkt, is er nog altijd en zorgt voor veel aanloop van gelovigen. Er zijn nog altijd veel voorbeelden van de geneeskracht van de bron, zo zijn zieken hersteld en zijn kankerpatiënten genezen.”

PAPLEPEL

Mishkov werd in 1975 geboren in Sofia. “Als klein kind hadden we al een interessant spel bedacht. We bestuurden landen met hun verschillende economieën en beurzen en handelden op verzonden markten. ‘Trading’ zat er dus al vroeg in. We handelden toen in lood en tin, die stonden voor goud en zilver. Op deze manier ontwaakte in mij de interesse voor de economie. Ik zal het nooit vergeten. Mijn vriend had een ‘onderneming’ en ik besloot medeaandeelhouder te worden. Ik wist toen al heel goed wat ‘activa’ waren, terwijl hij nog geen idee had.

// Het leven dat ik had, was erg saai //

Op een dag bood hij aan om mijn ‘aandelen’ terug te kopen. Ik moedigde tussenpersonen op de markt aan de handel op te drijven. Laten we zeggen dat we toen op het referentiepunt van honderd zaten. Mijn ‘partner’ begon last van deze handel te krijgen en zijn ‘aandelen’ begonnen te dalen tot dertig. Toen bood ik hem aan om zijn ‘aandelen’ te kopen en hij stemde toe. Zo werd ik de eigenaar van de gehele ‘onderneming’. Mijn vader zei na dit spel dat als ik dit in het echte leven zou doen ik naar de gevangenis zou gaan. Het was immers manipulatie van de markt. Maar zo hebben we de business geleerd, met een spel.

“Ik besloot economie en management te gaan studeren. Ze probeerden ons bij te brengen wat we als kinderen spelenderwijs al hadden geleerd. In 1999 ben ik afgestudeerd in International Finance. Ik had een uitgesproken interesse in het bankwezen en financiën. Na het leger begon ik te werken bij de financiële instelling Carol. De beurs trok mij vanwege het raadsel van de financiële analyse. Na de val van het communisme kregen de Bulgaren voor het eerst via onze instelling toegang tot de internationale financiële markten. Ik hield mij specifiek bezig met financiële analyse en de handel op Nasdaq, de Amerikaanse aandelenbeurs voor technologische bedrijven. Alexander Nikolov was mijn leraar en ik werd gedurende twee jaar een van de meest succesvolle beurshandelaren.”

JEUGDDROOM

“Op dat moment bereik je je jeugdroom. Ik was welgesteld, leidde een rijk leven, maar gelukkig was

ik niet. Het ging alleen om materiële voldoening, met geestelijke groei had het niets te maken. Ik was zoekende naar de zin van het leven, naar de zin van mijn bestaand en stelde mezelf veel vragen. De antwoorden kreeg ik niet van de wetenschap, maar vond ik in het geloof. Ik koos toen voor de goddelijke gelukzaligheid, de leer van de Orthodoxe Kerk en haar kerkvaders.”

Mishkov werd echter niet kerkelijk of religieus opgevoed. “Mijn ouders hadden geen begrip van het geloof. Bulgaren zijn Christenen in de geest, maar velen zijn atheïsten. Dat is een erfenis uit het verleden. Maar ik begon steeds meer te beseffen dat wie zonder God leeft wordt beroofd van de gelukzaligheid. Toen ik dit eenmaal wist, werd ik een zeer actief gelovige en ben veel over het geloof gaan leren.”

OMMEKEER

“De ommekeer kwam eigenlijk al in 2001. Toen bezocht ik de berg Athos. Daar zag ik hoe de monniken woonden en leefden en begreep ik dat zij een andere werkelijkheid vertegenwoordigden, zowel fysiek, mentaal als spiritueel. Op dat moment heb ik besloten dit pad ook op te gaan. Dat kan niet van de ene op de andere dag. Je wordt bijvoorbeeld een jaar op de proef gesteld en getest, omdat je nu eenmaal een stabiel persoon moet zijn om dit pad te bewandelen en monnik te worden. Christus zegt dat iedereen die deze weg niet volgt maar terug blijft kijken, het Koninkrijk van God niet waardig is. Langzamerhand besepte ik wat de gelukzaligheid van God inhoudt: een spiritueel leven, gebed, een deugdzaam leven. Deze goddelijke gelukzaligheid is een gevoel dat men niet kan uiten als het niet wordt getest. ‘Maar het is zoals geschreven staat: ‘Wat het oog niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord, wat in geen mensenhart is opgekomen, dat heeft God bestemd voor wie hem liefheeft’ (1 Korintiërs 2:9, red.). God geeft de mens de mogelijkheid om de gelukzaligheid te verkrijgen langs de harde weg van lijden en ontberingen.”

“Vanaf dat moment was ik niet meer tevreden met mijn werkzaamheden. De gelukzaligheid van God maakt je gelukkig, ondanks alle ontberingen en moeilijkheden en die gelukzaligheid vind je door een spiritueel leven en dat is niet mogelijk in een stad waar je voelt dat je je tijd verspilt. Natuurlijk verdien je geld, heb je succes en ken je de markt. Maar dat is allemaal van voorbijgaande aard. En ondertussen blijft de ziel van de mens zondig, weg van het beeld van God. Dit leven is ons gegeven om – als we kun-

nen – de gelukzaligheid te vinden en het evenbeeld van God te worden, precies zoals we zijn geschapen. Het is dan dom om dit leven te verkwisten aan iets tijdelijks.”

“Het leven dat ik had, was dus erg saai. In het geloof vindt de mens de vrede en het ervaren van een gevoel van zorgeloosheid, zonder onverantwoordelijk te worden. Geloof is het ontbreken van iedere angst en de bewustwording van het feit hoe dom menselijke ambities zijn om iets materiëls te bereiken. We kunnen maar niet begrijpen dat toenemende zorgen over onze aardse zaken ons beroven van vreugde. Het is veel beter om een spiritueel leven te leiden.”

SATANISCH

Mishkov is hard in zijn oordeel over de wereld waarin we nu leven. “De huidige wereld heeft een satanisch karakter en wordt opzettelijk in stand gehouden. Het maakt het leven voor mensen erg ingewikkeld. Het is alleen nog gebaseerd op het principe ‘geld

// Als beurshandelaren het ware geloof hadden gehad, zou de wereld nooit in een depressie met al zijn hysterie zijn beland //

maakt gelukkig’. Mensen wordt voorgehouden dat ze meer moeten verdienen en gelukkiger zullen zijn in grotere, comfortabelere huizen, maar het resultaat is dat ze alleen maar ongelukkiger worden. De strijd om rijker te worden, zuigt de levenskracht weg. Meer beangstigend is dat mensen hierdoor worden beroofd van Gods gelukzaligheid. Ze leven in duisternis en hun ziel zal in duisternis blijven.”

In Bulgarije lijkt na de val van het communisme een rijk spiritueel leven te zijn ontstaan. Veel spiritueel ingestelde mensen roemen de spirituele krachten van de Bulgaren en het Bulgaarse landschap. Volgens Mishkov hebben de Bulgaren erg veel interesse in het occulte, het esoterische en het satanische. “Ze richten zich vooral op de demonen, die het dichtst bij ons staan en ons bedriegen, ons weg van God leiden en ons willen doen geloven dat God ellende veroorzaakt en zwak is. Bulgaren laten zich makkelijk manipu-

leren door deze demonen. De wereld van de engelen staat verder weg van ons en is dus ook moeilijker te bereiken. Daarom is de spirituele weg geen gemakkelijke, zoals door de kerkvaders is aangegeven.”

Beroemd in Bulgarije zijn Peter Deunov, de leider van de witte broederschap, en Baba Vanga, de zieneres die zieken kon genezen en waar lange rijen mensen uit binnen- en buitenland op af kwamen om haar geneeskraft te ontvangen. Ook hier moet Mishkov niets van hebben. “Deze mensen beroven ons nog meer van Gods gelukzaligheid. Voor God is het een gruwel als mensen naar een waarzegster gaan om alleen maar eigen voordeel te verwerven. Wie dit doet, alleen voor zijn eigen heil, krijgt juist meer tegenslagen te verwerken. Het heeft niets te maken met de oprechte liefde voor God. Wel met trots en hoogmoed.”

WARE GELOOF

Hoe heeft Mishkov zijn werk als beurshandelaar lange tijd kunnen rijmen met zijn opvattingen over God? “Op elke locatie kan men de Heer loven en volgens Zijn geboden leven. Overal kan de gelukzaligheid van God een persoon aanraken, ook als beurshandelaar, zolang iemand maar oprecht op zoek is naar God. Als de beurshandelaren het ware geloof hadden gehad, zou de wereld nooit in een depressie met al zijn hysterie zijn beland. Het grote probleem is, is dat mensen werk aanvaarden met hun emoties. Ongecontroleerde emoties leiden altijd tot verkeerde beslissingen. Orthodoxe gelovigen kunnen hun emoties altijd wel beteugelen.”

“Mensen in het westen hebben zich afgekeerd van God. Wie niet leeft volgens het woord van God, leeft in wezen net zo onwetend als een varken. Mensen hebben zich in de materie vastgebeten en vernietigen de levenskracht in zichzelf en in hun kinderen, die ze alleen uit egoïstische motieven op de wereld zetten. We hebben het over beschaving, maar er is nog nooit zoveel bloed gevloeid als in de vorige eeuw. De Eerste en Tweede Wereldoorlog vonden plaats in de zogenaamde moderne beschaving. Toch is er ook hoop. Steeds meer mensen zijn geïnteresseerd in spiritualiteit en in alle religies wordt een nieuwe en betere wereld voorspeld, maar dit zal pas gebeuren na de chaos waarin we nu verkeren.

“Uiteindelijk zullen mensen vrijwillig de nieuwe Messias omarmen. Wanneer dit zal gebeuren? Dat weet niemand. ‘Maar van dien dag en die ure weet niemand, noch de engelen, die in de hemel zijn, noch de Zoon, dan de Vader. Ziet toe, waakt en bidt; want gij weet niet wanneer de tijd is’ (Marcus 13:32-33, red.)” ■